

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2021. szeptember 23. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ÉS TÁRSAI ellen indított büntetőügyben a *Kecskeméti Törvényszék* 2020. január 27. napján kihirdetett 3.B.138/2018/67. számú ítéletét *megváltoztatja*:

Terhelt1 I. rendű vádlott szabadságvesztését 2 *(kettő)* év 6 *(hat)* hónapra *enyhíti*, a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltását 5 *(öt)* évre *súlyosítja*.

A Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben elrendelt vagyonelkobzást *mellőzi*.

Terhelt2 II. r. vádlott szabadságvesztését 2 *(kettő)* évre *enyhíti*, a szabadságvesztés végrehajtását 5 *(öt)* év *próbaidőre felfüggeszti*, a közügyektől eltiltására vonatkozó rendelkezést *mellőzi*.

Terhelt2 II. r. vádlott feltételes szabadságra bocsátására vonatkozó rendelkezés a szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének esetére vonatkozik.

Terhelt3 III. rendű vádlott cselekményeit

bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (2) bekezdés bb) pont, (4) bekezdés b) pont], és

bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (1978. évi IV. törvény 276. §) *minősíti*.

Megállapítja, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott *visszaeső*.

Terhelt3 III. rendű vádlott szabadságvesztését 2 (kettő) év 6 (hat) hónap börtönbüntetésre enyhíti, amelyből a feltételes szabadságra bocsátásának legalább a háromnegyed rész kitöltése után van helye.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak költségvetést károsító bűncselekményeinek jogszabályi alapja helyesen: Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat.

A feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezésekből a három hónap kitöltésére vonatkozó utalást *mellőzi*.

Terhelt1 I. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma személyigazolvány szám

Megállapítja, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma személyazonosító szám 2 tényleges tartózkodási helye a képviselő1.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárás során felmerült 65.254.- (hatvanötezer-kettőszázötvennégy) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Kecskeméti Törvényszék Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében [2012. évi C. törvény (Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontja, (5) bekezdés b) pontja] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [2012. évi C. törvény (Btk.) 345. §]. Ezért az I. r. vádlottat halmazati büntetésül 3 év 6 hónap szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte és vele szemben 22.342.924.-Ft összegre vagyonekobzást rendelt el. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg azzal, hogy az I. r. vádlott feltételes szabadságra bocsátásának a szabadságvesztés legalább kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követően van helye.

[2] Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében [2012. évi C. törvény (Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontja, (5) bekezdés b) pontja] mint bűnsegédet és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [2012. évi C. törvény (Btk.) 345. §] mint bűnsegédet. Ezért Terhelt2 II. r. vádlottat halmazati

büntetésül 3 év 3 hónap szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg azzal, hogy a II. r. vádlott feltételes szabadságra bocsátásának a szabadságvesztés legalább kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követően van helye.

[3] Terhelt3 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében [2012. évi C. törvény (Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontja, (4) bekezdés b) pontja] mint bűnsegédet és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [2012. évi C. törvény (Btk.) 345. §] mint bűnsegédet. Ezért Terhelt3 III. r. vádlottat halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg azzal, hogy a III. r. vádlott feltételes szabadságra bocsátásának a szabadságvesztés legalább kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követően van helye.

[4] Rendelkezett az elsőfokú bíróság az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

[5] Az elsőfokú ítélet ellen fellebbezést jelentett be az ügyészség Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. vádlottak terhére súlyosításért, a kiszabott szabadságvesztés büntetés, a közügyektől eltiltás és a foglalkozástól eltiltás hosszabb tartamban történő megállapítása végett, továbbá Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában a tényállás kiegészítése, valamint a III. r. vádlott visszaesői minőségének megállapítása érdekében.

[6] Fellebbezett Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt2 II. r. vádlott, valamint az I., a II. és a III. r. vádlott védői egyezően elsődlegesen felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

[7] Az ügyészség a fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság nem kellő nyomatékkal vette figyelembe, hogy az I. és a II. r. vádlott a bűncselekményeket hosszabb időszakra nézve, kitartó szándékkal követték el, illetve a költségvetést károsító bűncselekmények helyi és országos szintű elszaporodottságát, továbbá a III. r. vádlott büntetett előéletét, aki a visszaesői minőségének figyelmen kívül hagyása mellett is speciális bűnismétlőnek tekinthető. Ezért az álláspontja szerint a büntetési célokat mindhárom vádlott vonatkozásában a középértékhez közelítő tartamú szabadságvesztés, illetve hosszabb tartamú közügyektől és foglalkozástól eltiltás szolgálja.

[8] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség az ügyészi fellebbezést annak indokolásával egyezően fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Az ügyészség fellebbezésének joghatályosságára, a tényállás kiegészítésére, valamint Terhelt3 III. r. vádlott esetén az alkalmazandó büntető törvényre, az elsőfokú ítélet jogi indokolásának kiegészítésére és a III. r. vádlott visszaesői minőségének megállapítására tett észrevételeket. Összességében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés, közügyektől eltiltás és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamának súlyosítását, Terhelt3 III. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés, közügyektől eltiltás és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamának súlyosítását és a büntetésének mint visszaesővel szemben kiszabottnak tekintését, továbbá annak megállapítását indítványozta, hogy a III. r. vádlott a kiszabott szabadságvesztés háromnegyed részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[9] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta azzal, hogy az ítéltábla állapítsa meg, hogy Terhelt1 I. r. vádlott költségvetést károsító bűncselekményének jogszabályi megjelölése a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulata,

(5) bekezdés b) pont 2. fordulata, Terhelt2 II. r. vádlott költségvetést károsító cselekményének jogszabályi megjelölése a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulata, (5) bekezdés b) pont 2. fordulata, Terhelt3 III. r. vádlott pénzügyi bűncselekményének jogszabályi megjelölése az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulata, (4) bekezdés b) pont 2. fordulata, a közbizalom elleni bűncselekményének jogszabályi megjelölése az 1978. évi IV. törvény 276. §-a.

[10] Terhelt1 I. r. vádlott védője a fellebbezését írásban részletesen indokolta a másodfokú eljárásban. A Be. 592. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjaira alapítottnál álláspontja szerint az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan. Hivatkozott arra, hogy az I. r. vádlott írásbeli vallomásaiban felvázolt üzletmenet a magyarázat arra, hogy miért nem ismeri a szerződő feleket név szerint, a részletes ügymenetre miért nem emlékezett, illetve, hogy elvétele kötött írásbeli szerződést, és miért nem tudott prezentálni okiratokat. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét sértette meg, amikor nem adott magyarázatot arra, hogy amennyiben elvetette az I. r. vádlott vallomását a számlák kicserélése vonatkozásában, akkor hogyan volt lehetséges az áfabevallás és az analitikus nyilvántartás elkészítése, amire figyelemmel részben felderítetlen a tényállás. Kifogásolta, hogy az I. r. vádlott védekezését konkrét indokok nélkül vetette el az elsőfokú bíróság, illetve, hogy a II. r. vádlott vallomásaiból is helytelen következtetéseket vont le. Így iratellenes az a megállapítása is, hogy a számlák tartalma elírás miatt módosításra és javításra került, mielőtt kicserélték volna, mivel a II. r. vádlott ilyet nem állított. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak Terhelt3 III. r. vádlott első vallomását kellett volna figyelembe vennie, mivel érthetetlen, hogy mi motiválta később, hogy vallomásait módosítsa. Ezért az elsőfokú bíróság hibás gondolatmenet mentén a megállapított tényekből további tényekre helytelen következtetést vont le, amikor nem fogadta el az I. r. vádlott védekezését arra nézve, hogy a cég képviseletében a III. r. vádlottal állt kapcsolatban. tanú3, tanú1 tanúk vallomásainak elsőfokú bíróság általi értékelését is vitatta a védő. Mindezekre figyelemmel elsődlegesen az I. r. vádlott felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta az I. r. vádlott gerinc- és mozgásszervi betegségeire tekintettel is.

[11] Terhelt2 II. r. vádlott védője az írásban előterjesztett fellebbezés indokolásában a II. r. vádlott felmentésére, illetve a büntetésének enyhítésére irányuló fellebbezést fenntartotta. Kifejtette, hogy a törvényszék a tényállás megállapításakor figyelmen kívül hagyta az I. és a II. r. vádlottak tárgyalási szakban tett szóbeli és írásbeli vallomásait a büntetőjogi felelősség megállapítása szempontjából releváns tényekre, így a cég 2 és cég 3 kapcsán a működésükre, az üzletág jellemzőire, a cégek közötti szállítási szokásokra és számlázási adatokra vonatkozóan. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott vallomásának kizárólag a vádat alátámasztó részeit fogadta el az ítéleti tényállás alapjául. A tényállásból helytelenül következtetett a törvényszék a II. r. vádlott büntetőjogi felelősségére, valamint az elkövetői alakzatra és a minősítésre is. Másodlagosan indítványozta a büntetés enyhítését enyhítő szakasz alkalmazásával.

[12] Terhelt3 III. r. vádlott védője ugyancsak részletesen írásban indokolta a fellebbezését a másodfokú eljárás során. Hangsúlyozta, hogy a cég2 részére kiadott számlákat nem a III. r. vádlott állította ki, részletesen feltárta azokat a formai eltéréseket, amelyek a nem általa kiállított számlákon szerepelnek, amivel alátámasztja, hogy valaki visszaélt a cég nevével, és a cégkivonat alapján hamis bélyegzőt használva járt el. Utalt arra is, hogy a cég által vásárolt számlatömbök közül volt, amelyik a cég egyik autójából eltűnt. A III. r. vádlottnak 2012-ben börtönbüntetését kellett volna megkezdenie, azonban ahelyett hamis iratokkal ország és ország területén bujkált, ami álláspontja szerint kizárja, hogy 2013. januárjában város saját személyi okmányával saját nevére vett számlatömböt, kockáztatva ezzel a lebukás veszélyét. A III. r. vádlott az adóbevallásait maga nyújtotta be, párhuzamosan

össességében 30-40 céget is jegyzett, amely gyakorlat és ismeretek mellett nem állíthatott ki olyan számlákat, amelyeken a cég bejegyzését megelőző dátum szerepel. Mindezekre figyelemmel a III. vádlott tudtán kívül, valamely megbízottja által, vagy csupán a nevével és cégével visszaélve jöhetett létre valamilyen gazdasági kapcsolat az I. r. vádlott cégével, amely azonban feltételezésen alapszik. Mindezekre figyelemmel elsődlegesen az I. r. vádlott felmentését indítványozta, míg a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését a jelentős, és az elsőfokú ítélet kihirdetése óta is eltelt időmúlással indokolta.

[13] A fellebbezési nyilvános ülésen a védők a fellebbezéseik írásbeli indokolásában foglaltakat fenntartották, illetve azokkal egyezően adták elő.

[14] Terhelt1 I. r. vádlott a fellebbezési nyilvános ülésen az utolsó szó jogán tett felszólalásában arra hivatkozott, hogy nem adócsalás volt a célja, hanem az üzletmenet működtetése, és valós kereskedelmi tevékenység is folyt. Több alkalmazottat foglalkoztatott, akik fizetést kaptak, a járulékokat megfizették utánuk. Indítványozta figyelembe venni a büntetés kiszabása során a gerincbetegségén kívül pajzsmirigy megbetegedését, és refluxát, amelyekre nézve orvosi igazolást csatolt.

[15] Terhelt2 II. r. vádlott a munkaviszonyára és az édesanyja betegségére vonatkozó iratokat csatolta a fellebbezési nyilvános ülésen.

[16] Terhelt3 III. r. vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában csatlakozott a védője által előadottakhoz, és röviden megismételte az eljárás során már kifejtett érdemi védekezését.

[17] Az ügyészség fellebbezésének joghatályosságával kapcsolatban megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú iratok között 68. sorszám alatti Bács-Kiskun Megyei Főügyészség fellebbezésén lévő érkeztető bélyegző szerint annak benyújtására 2020. január 31. napján került sor. A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában arra hivatkozott, hogy a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség házi iratai szerint a fellebbezés írásbeli bejelentésére a Kecskeméti Törvényszék érkeztető bélyegzője alapján 2020. január 30. napján került sor. Az elsőfokú bíróság az ítéletet 2020. január 27. napján hirdette ki, a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség jelen volt képviselője három munkanap gondolkodási időt tartott fenn a fellebbezés bejelentésére, így annak határideje 2020. január 30. napján telt le.

[18] Az ítéltábla beszerezte a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség házi iratát, amelyen az érkeztető bélyegző alapján az 2020. január 30. napján került előterjesztésre a Kecskeméti Törvényszéken. A fentiekre figyelemmel a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség által megküldött fellebbezés írásbeli bejelentéséről szóló irat, azaz az ügyészség fellebbezése határidőben került benyújtásra, ezért az joghatályosnak tekintendő.

[19] Az ítéltábla az ügyészségnek a Terhelt1 I. r. vádlott foglalkozástól eltiltásának súlyosítására és a Terhelt3 III. r. vádlott visszaesői minőségének megállapítására irányuló fellebbezését, illetve az enyhítést célzó fellebbezéseket találta alaposnak.

[20] Osztotta az ítéltábla a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség álláspontját, hogy a III. r. vádlott terhére bejelentett ügyészségi fellebbezés, valamint a védelmi fellebbezések irányára tekintettel a Be. 590. § (10) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerinti teljes körű felülbírálatnak van helye mindhárom vádlott vonatkozásában.

[21] Az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási és egyéb szabálysértést nem vétett, a tárgyalást az eljárási szabályok megtartása mellett folytatta le.

[22] Az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett a tényállás felderítési feladatának, a vád tárgyát képező lényeges, releváns tényekre nézve a bizonyítást a szükséges és lehetséges körben és mélységben felvette.

[23] A Be. 167. § (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése alapján állapítja meg. A bizonyítékok értékelése, és ennek eredményeként a tényállás megállapítása az elsőfokú bíróság feladata, amelyet az elsőfokú bíróság önállóan, a vád keretei között végez el. Az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelő tevékenységének csupán az képezi a korlátját, hogy ezen tevékenységnek iratszerűnek, logikusnak, és minden lényeges, releváns bizonyítékra kiterjedőnek kell lennie.

[24] A törvényszék bizonyíték értékelő tevékenysége megfelelt ezeknek a kritériumoknak, s az elsőfokú bíróság a szükséges körben és mértékben foglalkozott az egymással ellentétes bizonyítékokkal. Megfelelő indokát adta annak, hogy a tényállást a vádlottak tagadó vallomásával szemben miért tanú2, tanú4 tanúk vallomásai, tanú3 tanúvallomása, az igazságügyi írásszakértői vélemény, valamint az egyéb okirati bizonyítékok alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokolása az iratoknak megfelelő és logikus volt.

[25] Azt mindössze annyiban helyesbítette az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet [140] és [141] bekezdéseiben részletezett, Terhelt2 II. r. vádlott adóigazgatási eljárás során tett és a nyomozati iratok II. kötet 110. lapszámától rögzített nyilatkozatát a bizonyítékok köréből kirekesztette, mivel azt nem tette a törvényszék a bizonyítás anyagává. A II. r. vádlott a bírósági eljárásban nem tett vallomást, amelyre figyelemmel az elsőfokú bíróság a nyomozás során tett vallomásait felolvasással a bizonyítási eljárás részévé tette, az adóigazgatási eljárás során tett nyilatkozatát azonban nem olvasta fel és nem is ismertette. Így az a Be. 167. § (5) bekezdése alapján bizonyítékként nem volt értékelhető, ezért azt ki kellett rekeszteni a bizonyítékok köréből. Ez azonban az elsőfokú ítélet megalapozottságát nem érintette, mivel az elsőfokú bíróság az elsőfokú ítélet [134]-[139] bekezdéseiben a II. r. vádlott nyomozás során tanúként és gyanúsítottként tett vallomásait, illetve a [143]-[157] bekezdéseiben az elsőfokú iratok között 35-II. szám alatt csatolt írásbeli vallomását megfelelő módon ismertette és értékelte bizonyítékként.

[26] Miután a törvényszék bizonyíték értékelő tevékenysége iratszerű, logikus volt, és az elsőfokú bíróság alapvetően megalapozott tényállást állapított meg, ezért a tényállást támadó és a felmentésre irányuló védelmi fellebbezések eredményre nem vezethettek. Megalapozott tényállás mellett nincs lehetőség a bizonyítékok eltérő értékelésére a másodfokú eljárásban.

[27] Az ítéltábla az első fokú ítéletnek a vádlottak személyi körülményeire vonatkozó részét a másodfokú nyilvános ülésen csatolt iratok tartalma és a nyilatkozataik alapján azzal egészítette ki, illetve helyesbítette, hogy Terhelt1 I. r. vádlottnak pajzsmirigy és reflux betegségei is vannak, Pásztor Tibor II. r. vádlott nettó jövedelme 7.500,-forint/nap, továbbá az általa eltartott édesanyja beteg. Terhelt3 III. r. vádlott időközben agyvérzést szenvedett.

[28] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállását a bizonyítás tárgyát képező ügyiratok egybehangzó adatai alapján a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel – osztva a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség erre irányuló indítványait is – az alábbiak szerint kiegészítette, illetve helyesbítette.

[29] Az elsőfokú ítélet [34] bekezdésében írt harmadfokú határozatot helyesen a Győri Ítéltábla hozta.

[30] Az elsőfokú ítélet [83] bekezdését azzal egészítette ki, hogy a cég 2 a NAV Bács-Kiskun Megyei Adóigazgatóságához város1, elektronikus úton nyújtotta be az áfa-bevallásait.

[31] A [87] bekezdésben összesen helyesen 75.477.928.-Ft általános forgalmi adót helyezett az I. r. vádlott a fiktív számlák alapján az adóhatóságot megtévesztve levonásba, így a költségvetésnek ilyen összegű vagyoni hátrányt okozott.

[32] Ugyancsak osztva a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség erre irányuló észrevételét, kiegészítette az ítéletábra az elsőfokú ítélet tényállását azzal is, hogy a cég 2-t a NAV Bács-Kiskun Megyei Adóigazgatósága az szám számú határozatával 20.369.000.-Ft adókülönbözet megtérítésére kötelezte áfa adónemben (nyomozati iratok II. kötet 133-170. lapszámok alatti határozat).

[33] Kiegészítette továbbá az elsőfokú tényállást az ítéletábra azzal is, hogy a cég 2-t 2020. február 29. napján felszámolás útján törölték a cégnyilvántartásból (másodfokú iratok között 11. sorszám alatti cégkivonat).

[34] A fellebbviteli főügyészség indítványozta azt is, hogy az ítéletábra az elsőfokú tényállást egészítse ki azzal is, hogy a cég által kiállított fiktív számlákat tartalmazó számlatömb megvásárlására mikor került sor, azonban azt az elsőfokú ítélet [197] bekezdése már tartalmazza, mint a cég 3 számlatömb vásárlására vonatkozó megállapítást is a [174] bekezdésben, amely megállapításoknak az indokolásban, és nem a tényállásban van a helyük.

[35] A fenti helyesbítésekkel és kiegészítésekkel együtt a törvényszék által megállapított tényállás megalapozott, és a felülbírálat alapját képezte.

[36] Az elsőfokú bíróság a tényállásból helyesen következtetett Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak bűnösségére, a cselekményeiket is alapvetően helyesen minősítette, Terhelt3 III. r. vádlott cselekményei kivételével.

[37] A törvényszék helyesen foglalt állást, hogy Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvénykönyv alkalmazása a kedvezőbb, figyelemmel arra, hogy a vád tárgyát képező cselekmények elkövetésére 2013. január 25. napjáig került sor, így mind az elkövetéskori, mind az elbíráláskori büntető törvény azonos büntetési tétellel rendelte büntetni a költségvetési csalás büntettét, és az üzletszerű elkövetés is mindkét törvényben minősítő körülmény. Az elbíráláskori Büntető Törvénykönyv feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezései miatt az I. és II. r. vádlottak esetén kedvezőbb az elbíráláskori törvény (Kúria, BKv. 4/2013.).

[38] Osztotta az ítéletábra a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség álláspontját, hogy Terhelt3 III. r. vádlott a terhére rótt cselekményeket visszaesőként követte el, mivel az elkövetés ideje 2013. január 25. napja, és a III. r. vádlottat a Nagykanizsai Városi Bíróság a 4.B.96/2008/52. számú, és a Győri Ítéletábra Bhar.103/2010/9. számú végzésével 2012. szeptember 20. napján jogerőre emelkedett ítéletével csalás büntette és más bűncselekmények miatt 3 év börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A III. r. vádlott ezen büntetését 2016. április 12. napján töltötte ki, ezért így a jelen ügy tárgyát képező bűncselekményeket ezen ítélet jogerőre emelkedését követően, a szabadságvesztés kitöltésétől számított 3 éven belül valósította meg, s így a III. r. vádlott a jelen ítélettel elbíralt bűncselekményeit visszaesőként követte el.

[39] Ezzel összefüggésben a III. r. vádlott vonatkozásában az elkövetéskori, azaz az 1978. évi IV. törvényt kell alkalmazni, figyelemmel arra, hogy a III. r. vádlott visszaesői minősége alapján a feltételes szabadságra bocsáthatóságra vonatkozó rendelkezések is megegyeznek mindkét büntető törvényben, azaz a szabadságvesztés háromnegyed részének kitöltését követően bocsátható mindkét törvény alapján feltételes szabadságra. Ezért az 1978. évi IV. törvény 2. §-ára figyelemmel, az általános szabályok szerint az elkövetéskori büntető törvényt, azaz az 1978. évi IV. törvényt kell alkalmazni esetében.

[40] Erre figyelemmel az ítéletábra Terhelt3 III. r. vádlott cselekményeit az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulata, (2) bekezdés bb) pontja, (4) bekezdés b)

pont 2. fordulata szerinti bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének, és az 1978. évi IV. törvény 276. §-a szerinti bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének minősítette.

[41] Osztva a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség álláspontját, az ítéltábla az elsőfokú ítélet jogi indokolását az alábbiakkal egészítette ki:

[42] A törvényszék a jogi indokolás körében elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy a 2018. január 1. napjától hatályos, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény fenntartja-e a korábbi büntetőjogi védelmet. Az 1/1999. BJE határozat szerint ugyanis, ha a Btk. Különös Részeinek valamely rendelkezése úgynevezett keretdiszpozíció, és az annak keretét kitöltő jogszabályi rendelkezésekben a bűncselekmény elkövetése után olyan változás következik be, amely a kötelezettség megszűntetésével, vagy a tilalom feloldásával az addigi büntetőjogi védelmet megszünteti, e változás – a meghatározott időre szóló jogszabályok kivételével – az elbíráláskor hatályban lévő büntetőjogi szabályozás visszaható hatályú alkalmazását alapozza meg. A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a 2018. január 1. napjától hatályos, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 27. §, 28. §, 49. §, 58. § és 59. §-a alapján a büntetőjogi védelem továbbra is fennáll.

[43] Elmulasztott hivatkozni a törvényszék a Kúria 36. számú BK véleményére a hamis magánokirat felhasználásának vétsége, illetve a III. r. vádlott esetében a magánokirat-hamisítás vétsége kapcsán, amely szerint az folytatólagosan elkövetett, ha a hamis, hamisított, vagy valótlan tartalmú – ugyanazon, vagy több – magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának, vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel, és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak. Mivel Terhelt1 I. r. vádlott ugyanazon jogviszony keretében több valótlan tartalmú számlát használt fel, valamint több valótlan tartalmú áfabevallást nyújtott be, így ezen bűncselekmény esetén a folytatólagosság megállapítható, amelyre helyes következtetést vont le az elsőfokú bíróság.

[44] Azzal is kiegészítette az ítéltábla az elsőfokú ítélet jogi indokolását, hogy miután Terhelt1 I. r. vádlott tettesként üzletszerűen valósította meg a költségvetési csalás büntettét, amely két negyedévhez igazodik, és a bűnsegédek cselekményének jogi minősítése osztja a tettes cselekményének minősítését, ezért helyes az üzletszerűként elkövetés megállapítása Terhelt3 III. r. vádlott esetén is.

[45] A büntetés kiszabásának felülbírálata során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék túlnyomórészt helyesen vette számba a bűnösségi körülményeket, azonban azok kiegészítésre, és helyesbítésre szorultak. További enyhítő körülményként értékelte az ítéltábla az I. és a II. r. vádlottak esetén, hogy a cselekményeikkel okozott vagyoni hátrány a bűncselekmények minősítését megalapozó érték alsó határának közelében van (Kúria 56. számú BKv. III. 3.), míg mindhárom vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítéletben rögzített, illetve a további igazolt tartós betegségeiket (Kúria 56. számú BKv. II. 12.), a 2/2017. (II. 10.) AB határozatra is tekintettel a vádlottaknak fel nem róható további időmúlást, illetve azt, hogy hosszú ideje állnak büntetőeljárás hatálya alatt. Az I. és II. r. vádlott esetében súlyosító körülmény a – helyesen – hamis magánokirat felhasználása tekintetében a folytatólagos elkövetés, míg Terhelt3 III. r. vádlott esetében a többszörösen büntetett előélet helyett a visszaesői minőségét megalapozón túli büntetései (Kúria 56. számú BKv. III. 6., I. 2.). Mellőzte az ítéltábla a súlyosító körülmények közül a hasonló jellegű, költségvetést károsító bűncselekmények helyi elszaporodottságát, az arra vonatkozó elkövetéskori adat hiányában.

[46] Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak terhére megállapított bűncselekmények a halmazati büntetésre vonatkozó szabályokra tekintettel 5-től 11 évet el nem érő szabadságvesztéssel büntetendők, azaz a büntetés kiszabása során irányadó középérték 8 év, míg Terhelt3 III. r. vádlott esetén a halmazati büntetésre vonatkozó szabályokra is tekintettel a

terhére megállapított bűncselekmények 2-től 9 évet el nem érő szabadságvesztéssel büntetendők, azaz a büntetés kiszabása során irányadó középérték 5 év 6 hónap.

[47] A fentiek szerint kiegészített, illetőleg helyesbített bűnösségi körülményekre figyelemmel, különös tekintettel a vádlottaknak fel nem róható igen nagymértékű időmúlásra, helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a büntetlen előéletű Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak esetében indokolt az úgynevezett enyhítő szakasz alkalmazása, míg Terhelt3 III. r. vádlott esetén indokolt az irányadó középértéktől a javára történő eltérés.

[48] Ugyanakkor figyelemmel a vádlottak elkövetéskori büntetlen előéletére és a jelentős, a bűncselekmények elkövetése óta eltelt időre, az egyéniesítés követelményét is szem előtt tartva az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a büntetési célok elérése érdekében esetükben elegendő a rendelkező rész szerinti tartamú szabadságvesztés büntetések kiszabása, ezért a szabadságvesztéseik tartamát ekként enyhítette. Így, az azok súlyosítására irányuló fellebbezés eredményre nem vezetett.

[49] Ugyancsak a fenti körülményekre, valamint a bűncselekmények bűnsegédként elkövetésére figyelemmel is, Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. Ezért Terhelt2 II. r. vádlott szabadságvesztésének végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján, ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdésében meghatározott maximális, azaz 5 év próbaidőre felfüggesztette.

[50] A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának próbaidőre történt felfüggesztésére figyelemmel az ítéltábla a II. r. vádlott közügyektől eltiltására vonatkozó rendelkezést mellőzte. Egyértelműsítette, hogy a feltételes szabadsággal kapcsolatos rendelkezés a szabadságvesztése végrehajtása esetére vonatkozik.

[51] A bűncselekményeket tettesként megvalósító Terhelt1 I. r. vádlott esetén az ítéltábla a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltást – a vádlottak közötti belső arányosítás követelményére figyelemmel – 5 évre súlyosította.

[52] A fentebb már kifejtettek szerint megállapította az ítéltábla, hogy Terhelt3 III. r. vádlott visszaeső.

[53] Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság nem az 1978. évi IV. törvény 45. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint járt el, amely kimondja, hogy ha a bíróság szabadságvesztést alkalmaz fegyházat, börtönt, vagy fogházat szab ki, ezért az ítéltábla Terhelt3 III. r. vádlottat börtönbüntetésre ítéltnek tekintette, amiből az 1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdés 2. fordulata alapján feltételes szabadságra bocsátásának csak akkor van helye, ha a börtönben végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét kitöltötte.

[54] Az elsőfokú bíróság a feltételes szabadságról való rendelkezés körében – a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamára figyelemmel – a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjával kapcsolatban szükségtelenül hivatkozott a legkevesebb három hónapnak a kitöltésére, ezért a másodfokú bíróság azt mellőzte.

[55] Az eltérő minősítésre figyelemmel az ítéltábla Terhelt3 III. r. vádlott esetén a következő további jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta: 1978. évi IV. törvény 40. § (1) és (2) bekezdése, 56. § (1) bekezdés a) pont, 57. § (1) és (2) bekezdés, 62. §, 63. §, 85. § (1), (2) és (3) bekezdés, 138. § c) pont.

[56] Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazott vagyoneklóbzást Terhelt1 I. r. vádlottal szemben.

[57] Nem rendelhető el ugyanis vagyoneklóbzás arra a pénzüsszegre, amellyel az általa elkövetett bűncselekmény kapcsán nem a vádlott, hanem az általa vezetett gazdálkodó

szervezet gazdagodott (BH2013. 292.). Miután az irányadó tényállás nem tartalmaz megállapítást arra, hogy Terhelt1 I. r. vádlott az általa elkövetett bűncselekmény kapcsán gazdagodott volna, ebben az esetben az adott gazdálkodó szervezettel szemben kell elrendelni a vagyongyarapodás mértékéig a vagyonekbevonást. Miután a cégnyilvántartás adatai szerint a cég 2 megszűntetésre került, ezért a vagyonekbevonás alkalmazására nincs törvényes lehetőség a gazdálkodó szervezettel szemben sem, amelyre figyelemmel az erre vonatkozó rendelkezést az ítéltábla mellőzte.

[58] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig azt a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a bűncselekmények jogszabályi alapjának megjelölését pontosította.

[59] Tekintettel arra, hogy a Terhelt1 I. r. vádlott által tettesként elkövetett költségvetési csalás bűntette valótlan tartalmú bevallás elektronikus úton történő benyújtásával valósult meg, ezért az ítéltábla Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak költségvetési csalás cselekményei kapcsán megállapította, hogy azt a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulata szerinti elkövetési magatartással követte el. A Kúria 61. számú BK vélemény 3. a) pontjában meghatározottak szerint ugyanis az elkövetési magatartás azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzatainál a törvényi tényállási fordulat megjelölésével kell utalni, amelyet – osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját – megállapította az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztott. Az I. r. vádlott az adóhatóságot valótlan tartalmú elektronikusan benyújtott nyilatkozat megtételével ejtette tévedésbe, amelyhez a II. és III. r. vádlottak a fiktív számlák kiállításával és átadásával nyújtottak segítséget, ezért az I. és II. r. vádlottak esetében a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának 3. fordulatát, valamint figyelemmel arra, hogy a magatartásukat üzletszerűen valósították meg, az I. és II. r. vádlottaknál az (5) bekezdés b) pont 2. fordulatát, míg Terhelt3 III. r. vádlott esetében az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulata, (4) bekezdés b) pont 2. fordulata a helyes jogszabályi alap.

[60] A már hivatkozottak szerint a másodfokú bíróság a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos rendelkezés köréből mellőzte a legkevesebb három hónap kitöltésére történő utalást.

[61] Megállapította az ítéltábla az I. és a III. r. vádlottak személyazonosító okmányának számát és a III. r. vádlott tényleges tartózkodási helyét is.

[62] Az eredményesen fellebbezett Terhelt2 II. r. vádlott és Terhelt3 III. r. vádlottak kirendelt védőinek díjával felmerült bűnügyi költséget az állam viseli a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontja alapján.

[63] Az ítélet elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 615. §-án alapszik.

Szeged, 2021. szeptember 23.

Dr. Mezölaki Erik
a tanács elnöke

Dr. Halász Edina
előadó bíró

Dr. Nagy Erzsébet
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.211/2020/33. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 3.B.138/2018/67. számú ítélete a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon *jogerős*.

Szeged, 2021. szeptember 23.

Dr. Mezőlaki Erik
a tanács elnöke